

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN !

A Fővárosi Ítéltábla a Hevesi Ügyvédi Iroda (ügyvédi iroda címe) által képviselt felperesek neve (felperesek címe) I. rendű, az II. rendű és a III. rendű felpereseknek Dr. Papp Sándor ügyvéd (ügyvéd címe) által képviselt alperes neve (alperes címe) alperes ellen tisztességtelen piaci magatartás megállapítása iránt indított perében a Fővárosi Bíróság 2007. november 30. napján kelt 11.G.41.906/2005/30. számú ítélete ellen a felperesek által benyújtott fellebbezés folytán meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felpereseket, hogy 15 napon belül egyetemlegesen fizessenek meg az alperesnek 30.000,- (Harmincezer) Ft másodfokú költséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság által megállapított és a fellebbezés elbírálása szempontjából irányadó tényállás szerint az 1995. évi XXXIX. törvény (Priv.tv.) 1. §-a alapján a privatizációs feladatokat ellátó alperesi jogelőd (a továbbiakban alperes) a 2289/2003. (XI.26.) Kormányhatározat rendelkezései, valamint az alperes Versenyeztetési Szabályzatának jóváhagyásáról szóló 1057/1996. (V.30.) Kormányhatározat alapján elkészítette a **N.T. Rt.** részvénytársaság megvásárlására vonatkozó pályázati kiírást. Eszerint a pályázat tárgya a társaság jegyzett tőkéjének 70 % mínusz 1 szavazati jogot biztosító 699.990.000,- Ft névértékű, névre szóló, azonos tagsági jogokat megtestesítő részvénytársaság. A

kiírás szerint a pályázat első fordulójában az ajánlattevőknek előzetes ajánlatot kellett benyújtaniuk 2004. augusztus 25-én 9 és 10 óra között, közjegyző jelenlétében. Az alperes úgy határozta meg az előzetes ajánlatok értékelését, hogy azon maximálisan 100 pont volt elérhető. Az a pályázó, akinek árajánlata a legmagasabb összeget tartalmazta 80 pontot kapott, míg a többi árajánlatra arányosan alacsonyabb pontszám járt. Az üzletpolitikai vállalásokra, a szakmai referenciák bemutatására és a hatékony versenypiac fenntartását biztosító, a tankönyv piaci versenyt nem torzító új tulajdonosi szerkezet kialakítására további, maximum 20 pont volt adható a pályázat kiírás 11. pontja szerint. A felhívás 6.1. pontja szerint azok kerülhettek a pályázat második fordulójába, akiket a kiíró az érvényes előzetes ajánlatot tevők közül a hivatkozott értékelési szempontok alapján kiválaszt és meghív a második fordulóban ajánlat tételre.

Az első fordulóban tizenhárom pályázó tett eleget a kiírásnak, az előzetes ajánlatok alapján öt ajánlattevőt hívott meg az alperes a második fordulóba, köztük a felperesi társaságokból álló Mozaik Konzorciumot, amelynek a L.K. Rt. 93 pontja után a második legmagasabb pontszáma, 91 pontja volt.

A pályázati kiírás 7. pontja szerint a második fordulóban végleges ajánlatot kellett benyújtani a továbbjutó pályázóknak. A 11.2. pont szerint az az ajánlattevő, akinek árajánlata a legmagasabb, 100 pontot kap, a többi árajánlatra pedig arányosan alacsonyabb pontszám jár.

Az adatszoba látogatására 2004. szeptember 20. és október 8. napja között kaptak lehetőséget a második fordulóban résztvevő ajánlattevők, pályázónként hat napon keresztül. Ezen túl lehetőségük volt két alkalommal félnapos management interjú lefolytatására, és írásban kérdéseket tehettek fel, észrevételeket, kiegészítési javaslatokat tehettek a részvény-adásvételi szerződés tervezetéhez.

Az alperes 2004. október 18-án értesítette a felperesi konzorciumot képviselő I. rendű felperes ügyvezetőjét a második fordulóba történő végleges ajánlattételre történő meghívásról. Leveléhez csatolva megküldte a végleges részvény-adásvételi szerződést, és felhívta, hogy végleges ajánlatában nyilatkozzék annak elfogadásáról. Egyúttal tájékoztatást ad arról, hogy a Priv.tv. 29. § (2) bekezdése alapján pályázati kiírás 13.11. pontjában fenntartott joga szerint a pályázati kiírás módosításáról és kiegészítéséről döntött. Ebben a kiíró fenntartotta a jogot arra, hogy legfeljebb a legjobb három végleges árajánlatot benyújtó ajánlattevőt megversenyeztesse egy újabb végleges árajánlatnak egy második, lezárt a kiíró által ezen ajánlattevők rendelkezésére bocsátott - árat tartalmazó borítékban történő - benyújtásával. Ebben az esetben a felhívott ajánlattevő jogosult, de nem köteles megemelni a végleges árajánlatát. Az ajánlattevőnek az ajánlati kötöttsége kiterjed a megemelt végleges árajánlata. Tájékoztatva, hogy a végleges árajánlat megemelésére vonatkozó eljárás konkrét szabályait közvetlenül hozza az érintett ajánlattevők tudomására.

Ezzel a levéllel küldte meg az alperes a management interjúk során felmerült, valamennyi ajánlattevő számára szükséges információt tartalmazó tájékoztatás egy-egy eredeti példányát is.

A végleges ajánlattevőknek vételi szándékuk bizonyítására 300.000.000,- Ft bánatpénzt kellett befizetniük az alperes **M. Rt.**-nél vezetett bankszámlájára. A végleges ajánlat benyújtására meghirdetett 2004. október 25-e 9 és 10 óra közötti időpontban három pályázó adott be végleges ajánlatot, a **L.K. Rt.**, a felperesi konzorcium és a ... lengyel cég.

Az alperes a 2004. október 29-én kelt levelével hiánypótlásra hívta fel a felperesi konzorcium képviselőjét, az I. rendű felperes ügyvezetőjét, **T. Z-t**, az alábbiak szerint.

„A végleges ajánlat nem tartalmazza a részvétel általános feltételeinek megfelelően a pályázati kiírás 5.2. pontjában előírtak szerint az ajánlattevő konzorcium tagjainak a végleges ajánlat beadásához képest 30 napnál nem régebbi cégkivonatait, valamint a pályázati kiírás 5.4. pontjában előírtak szerint az ajánlattevő konzorcium képviselőinek képviseleti jogosultságát igazoló okiratot (aláírási címpéldányt). Kérjük pótolják a hiányosságokat." A pályázat kiegészítésére is felhívta továbbá, a pályázati kiírás 9.4. pontja alapján.

A felhívás a hiánypótlás teljesítésére vonatkozóan azt tartalmazta, hogy „a fenti szerinti hiánypótlás és kiegészítés teljesítésének határideje a pályázati kiírás 10.2. pontjában rögzítettek szerint a felhívás kézhezvételétől számított két munkanap, azaz 2004. november 3. (szerda) 16 óra 30 perc. A fentiek szerinti hiánypótlás és kiegészítés teljesítésének helye (egy eredeti cégszerű aláírással ellátott példány + hat másolati példányban) az ÁPV Rt. Központi Iktatója (1133 Budapest, Pozsonyi út 56. fszt.)".

A felperesi konzorcium képviseletében **T.Z.** 2004. november 4-én du. 13.05 perckor telefaxon küldött levelében azt közölte az alperessel, hogy sajnálatos módon munkatársuk csak 17.10-kor ért az ÁPV Rt. székházához, ahol az iktatóban már nem volt ügyfélfogadás. A kért kiegészítéseket, hiánypótlásokat utólag telefax útján megküldik. A telefax 2-5. oldalán megküldte az „**N. Rt.** pályázatával kapcsolatos hiánypótlást".

Az alperes értékelő bizottsága a dokumentációk felbontását követően a három végleges ajánlat közül a hiánypótlási határidő lejáratát után a **L.K. Rt.** ajánlatát érvényesnek, míg a másik két ajánlatot érvénytelennek javasolta nyilvánítani, a pályázati kiírás feltételeinek nem teljesítése miatt.

2004. november 17-én bontották fel közjegyző jelenlétében az egyetlen érvényesnek nyilvánított ajánlathoz tartozó külön borítékban elkülönítetten kezelt végleges árajánlatot. Az alperes igazgatósága 2004. november 18-án a pályázatot eredményesnek nyilvánította és megállapította, hogy a pályázat nyertese a **L.K. Rt.** lett.

Az alperes 2004. november 18-án értesítette a pályázat eredményéről **T. Z-t** azzal, hogy a felperesi konzorcium végleges ajánlatát érvénytelennek nyilvánították, mert az ajánlattevő a hiánypótlási kötelezettségének a felhívásban megjelölt határidőig nem tett eleget, nem csatolta a részvétel általános feltételeinek megfelelően a 30 napnál nem régebbi cégkivonatokat, továbbá az ajánlattevő konzorcium

képviselőjének képviseleti jogosultságát igazoló okiratot, aláírási címpéldányt. „A végleges ajánlat érvénytelenné nyilvánítására tekintettel annak értékelésére nem került sor.”

A „M.K.” 2005. január 17-én nyújtott be keresetet a bírósághoz, melyben feltüntette a konzorcium tagjait is. A konzorcium képviseletében az ügyvédi meghatalmazást az I. rendű felperes ügyvezetője írta alá, aki a privatizációs eljárás során a konzorcium képviselőjeként került megjelölésre.

E keresetlevél alapján indult pert a Fővárosi Bíróság a 11.G.40.107/2005/11. számú végzésével megszüntette, a határozat 2005. november 28-án jogerőre emelkedett.

A felperesi konzorcium tagjai 2005. december 6-án nyújtották be a jelen eljárást megindító keresetlevelüket a Fővárosi Bírósághoz, melyet az eljárás során többször pontosítottak, végleges kereseti kérelmüket a 10. és 15. jegyzőkönyvben, valamint a 25. sorszámú beadványukban az alábbiak szerint terjesztették elő.

Az 1996. évi LVII. törvény (Tpv.) 86. § (2) bekezdés a) pontja alapján kérték, hogy a bíróság állapítsa meg, hogy az alperes megsértette a Tpv. 7. §-át, amely szerint tilos a versenyeztetés tisztaságát bármilyen módon megsérteni. Kérték továbbá annak megállapítását, hogy az alperes pályáztatási eljárása a Ptk. 2. § (2) bekezdésébe, 4. § (1) és (4) bekezdésébe, 5. § (1) és (2) bekezdésébe is ütközik. A Tpv. 86. § (2) bekezdés e) pontja alapján kérték, hogy az alperes megfelelő nyilvánosság biztosításával nyújtson elégtételt.

Álláspontjuk szerint a Tpv. 7. §-ának szubszidiárius rendelkezése abban az esetben alkalmazható, ha a Tpv. nem nevesíti külön jogsértésként az adott magatartást, vagy külön törvény nem szabályozza azt. A felperesek által kifogásolt alperesi magatartásokat sem a Tpv., sem más jogszabály külön jogsértésként nem nevesíti. A felperesek álláspontja szerint az alperes megsértette a tisztességes versenyeztetés követelményeit, mind a versenyfeltételeket kiírásánál, mind az eljárás lefolytatásánál, mind annak kiértékelésénél. A sérelmezett alperesi magatartásokat az alábbiakban jelölte meg.

Az alperes a pályázati kiírás 11.1. pontjában nem szerepeltette a bírálati szempontok pontos megjelölését. Abban akként fogalmazott, hogy a nem kívánatos mértékű tankönyv piaci koncentráció kialakulását nem támogatja, azonban a Gazdasági Versenyhivatal azt tartalmazó észrevételét, hogy nem kizárt, hogy néhány potenciális vásárló esetében az 50 % körüli „piaci hatalom” kialakulhat, amelyet a GVH versenypolitikai véleménye szerint - amennyiben lehetséges - elkerülendő, a kiírással egyidejűleg nem hozta nyilvánosságra, holott ennek ismeretében egyes pályázók az ajánlatukat talán be sem nyújtják. A GVH levele már a pályázat kiírásakor az alperes rendelkezésére állt, azonban azt csak az előzetes ajánlattételi határidőt megelőző napokban, 2004. augusztus 23-án közölte a pályázókkal. Nem tartalmazott a pályázati kiírás előre meghatározott és közzétett szempontokat a következő forduló résztvevőinek a kiválasztására. Megsértette az alperes a bánatpénz befizetésére vonatkozó szabályozásával a pályázat titkosságát, a versenyeztetés tisztaságát. A N. Menedzsment Kft. pályázati lehetőségének biztosításával olyan személy részvételét engedélyezte, aki a kiírást megfogalmazta, illetve a kiírás megfogalmazásában részt vett, és ily módon

előnyösebb helyzetben volt, mint a versenytársai. Az ajánlatok tartalmára vonatkozó pontos konkrét rendelkezést a kiírás nem tartalmazott, amely a pályázatok hiányos, illetve hiánytalan voltának önkényes elbírálását eredményezte. A felperesek hiánypótlásra történő felhívása szükségtelen volt, mely a felperesek ajánlatának érvénytelenségét eredményezte. Megsértette a versenyeztetés tisztaságát a hiánypótlási határidő meghatározásával is, mert az szükségtelenül rövid volt és a pályázók budapesti, vidéki, illetve külföldi székhelyére tekintettel az esélyegyenlőség sérelmét jelentette. Az alperesnek a harmadik forduló kiírására vonatkozó egyoldalú módosítása önkényes volt, és az áron kívüli egyéb szempontok érvényesítését szolgálta, amely a pályázat tisztaságának sérelmét eredményezte. Ugyanakkor a harmadik forduló mellőzésével nem törekedett az előírt privatizációs célként megfogalmazott privatizációs árbevétel maximalizálására. Az alperesnek az adatok megismerhetőségére vonatkozó pályázati eljárása, illetve a pályázók tájékoztatása szintén a pályázók esélyegyenlőségének sérelmét eredményezte. Az alperes azzal, hogy a többségi részvénytcsomagot nem a legmagasabb vételárat ajánlónak (a felpereseknek) értékesítette, nem törekedett a privatizációs célként megfogalmazott privatizációs árbevétel maximalizálására. A felperesek ajánlatának érvénytelenné nyilvánításával és a pályázati kiírás 5.2., illetve 5.4. pontjaiban foglalt kritériumok téves értelmezésével a versenyeztetés tisztaságát megsértette. Az ajánlatok átvétele során a hiányos, illetve nem megfelelő ajánlatokat nem nyilvánította érvénytelennek, amely befolyásolta a pályázat végeredményét, illetve az ajánlati árak pontozására vonatkozó módszer kialakításával a versenyeztetés a pályázat tisztaságát szintén megsértette.

Álláspontjuk szerint az alperes a pályáztatási eljárást nem nyilváníthatta volna érvényesnek a felperesek által fentebb részletezett számos jogszabálysértésre tekintettel. Hivatkoztak a Legfelsőbb Bíróság 4/1999. Polgári jogegységi határozatára, amely szerint a privatizációs pályázatokra vonatkozó szabályok megsértése miatti igények bírósági úton érvényesíthetők és a pályázati eljárásban való részvétel önmagában megalapozza a felperesek jogi érdekelttségét és keresetőségi jogát.

Az alperes az ellenkérelmében a kereset elutasítását és a felperesek perköltségben való marasztalását kérte. Elsődlegesen elévülésre hivatkozott, arra, hogy a felperesek a keresetüket a Tpvt. 88. § (1) bekezdésében meghatározott hat hónapos szubjektív perindítási határidő lejárta után terjesztették elő.

Érdemben a kereset elutasítását kérte. Kifejtette, hogy az alperes nem tanúsított a Tpvt. 7. §-át sértő tisztességtelen piaci magatartást. Az egyes, a felperesek által jogszabálysértőnek megjelölt magatartások vonatkozásában úgy nyilatkozott, hogy a felperesek által hiányolt értékelési szempontok súlyozását nem tette a Versenyeztetési Szabályzat kötelezővé a kiíró részére, ugyanakkor rámutatott, hogy a felperesek nem kifogásolták a szakmai pontszámokra vonatkozó szabályokat. Egyebekben a pontszámítás nem befolyásolta a pályázat végeredményét, mivel ezen értékelés alapján is meghívást kaptak a felperesek a második fordulóra. A GVH versenypolitikai észrevételét az alperes még az előzetes ajánlatok benyújtását megelőzően közölte a pályázókkal. A pályázat módosítására, ezen belül a harmadik forduló meghatározására az alperes jogosult volt, figyelemmel a Priv. tv. 29. § (2)

bekezdésére, ugyanakkor harmadik fordulóra végül azért nem került sor, mert a második fordulóban egyetlen érvényes pályázat maradt. A bánatpénz kezeléssel kapcsolatos felperesi előadás csak feltételezés, a bánatpénz kezelésére vonatkozó szabályozás szintén nem volt tisztességtelen. Az N. Menedzsment Kft. mint pályázó nem rendelkezett előnnyel a többi pályázóval szemben, amit az is igazol, hogy a második fordulóba be sem jutott. Az adatszolgáltatás tekintetében szintén nem tett különbséget az alperes a pályázók között. Nem bizonyította az eljárás során a felperes, hogy az alperes megsértette volna a pályázat titkosságát. A felperesi konzorcium hiánypótlásra történő felhívása szintén megalapozott volt, mert a pályázati kiírásból egyértelműen megállapítható, hogy két ajánlatot kellett tenniük az ajánlattevőknek és mindkét ajánlat érvényességi feltétele volt a pályázati kiírás 5.2. és 5.4. pontjának előírása a cégkivonatokra és az aláírási jogosultság igazolására vonatkozóan. A felperesek által sem vitatottan a hiánypótlási felhívásnak a felperesi konzorcium nem tett határidőben eleget, a határidőt követően pedig nem megfelelően tett eleget, mert a kért okiratokat csak másolatban küldte meg telefaxon.

Hangsúlyozta, hogy a felperesi kereset megfogalmazásából és a Tpvt. 7. §-ának szubszidiárius jellegéből következik, hogy a felperesek maguk sem állítják azt, hogy az alperes a Priv.tv. vagy a Versenyeztetési Szabályzat előírásait sértette meg. Hangsúlyozta még, hogy a Tpvt. 7. §-a magát a versenyeztetés tisztaságát veszélyeztető magatartást nem, csak az annak következtében beállott eredményt szankcionálja, tehát csak akkor állapítható meg a jogsértés, ha a versenyeztetés tisztaságát ténylegesen megsértették. A felperesek a pályázat megnyerésének esélyét saját maguk szalasztották el azzal, hogy a pályázatot hiányosan nyújtották be és azt határidőben nem, sőt azt követően sem pótolták megfelelően. A pályázatuk érvénytelenné nyilvánítása nem a kereset további pontjaiban megjelölt sérelmezett alperesi magatartás alapján állított esélyegyenlőtlenség következménye.

Az elsőfokú bíróság a 2007. november 30. napján kelt 11.G.41.906/2005/30. számú ítéletével a felperesek keresetét elutasította; kötelezte a felpereseket egyetemlegesen, hogy 15 napon belül fizessenek meg az alperesnek 21.000,- Ft perköltséget.

Elsődlegesen az alperes elévülési kifogása kapcsán foglalt állást az elsőfokú bíróság, amelyet megalapozatlannak talált. E körben kifejtette, hogy 2004. november 18-án megismerték a felperesek az összes olyan alperesi magatartást, ami álláspontjuk szerint a Tpvt. rendelkezéseibe ütközött. 2005. január 17-én érkezett meg a bírósághoz a „M.K.” felperes keresetlevele. Joggal gondolhatta az I. rendű felperes, hogy az ügyvezetője által adott meghatalmazás alapján indított perben jogszerűen tudja érvényesíteni a követelését. A II. és a III. rendű felperes is jogosan volt abban a tudatban, hogy a konzorcium képviselője érvényesíteni tudja az ő jogukat is abban a perben. A perbeli jogalanyiságra és a perbeli képviselőre azonban más szabályok az irányadók, mint a privatizációs eljárás során, ezért a bíróság a pert megszüntette. E per megindítása azonban a Ptk. 327. § (1) bekezdése szerint az elévülést megszakította és az elévülés a Ptk. 326. § (2) bekezdése alapján mindaddig nyugodott, amíg a felperesek tudomást nem

szerezték arról, hogy a bíróság a konzorcium által benyújtott keresetlevéllel indult eljárást megszüntette. A permegszüntető végzéstől számított három hónapon belül érvényesíthették a felperesek a követelésüket és ezen időszakon belül érkezett 2005. december 6-án a bírósághoz a felperesek keresetlevele, ezért a felperesek követelése nem évült el.

Ezt követően vizsgálta, hogy alkalmazható-e jelen ügyben a Tpvt. 7. §-a. Rögzítette, hogy az alperesi pályázat kiírására a Priv.tv. alapján került sor azzal, hogy annak lefolytatására az alperes Versenyeztetési Szabályzatának jóváhagyásáról szóló 1057/1996. (V.30.) Kormányhatározat rendelkezései voltak irányadók, külön figyelembe véve a **N.T. Rt.** privatizációs koncepcióját rögzítő 2289/2003. (XI.26.) Kormányhatározat rendelkezéseit. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint ezen speciális „külön” törvényi rendelkezések kizárják a Tpvt. 7. §-ának alkalmazását. Kifejtette, hogy nem azt kell vizsgálnia a bíróságnak, hogy a sérelmesnek tartott konkrét magatartásra van-e külön szabályozás más törvényben, hanem azt, hogy a Tpvt. 7. §-ában normatív módon meghatározott versenyeztetési magatartásokra van-e külön törvényi szabályozás. Jelen esetben van, a Priv. tv. és annak felhatalmazása alapján a két kormányhatározat, ezért a Tpvt.-re alapított kereset megalapozatlan.

Az elsőfokú bíróság ugyanakkor érdemben is elbírálta a felperesek keresetét és megállapította, hogy az megalapozatlan, a sérelmezett alperesi magatartások egy részét a felperesek nem bizonyították, más részük viszont nem sérti a versenyeztetés tisztaságát. Érdemben osztotta az alperes védekezésében foglaltakat. Kifejtette, hogy a Tpvt. 7. §-ának megfogalmazása szerint a versenyeztetés tisztaságának tilalma eredményhez kötött, ezért a jogsértés csak akkor állapítható meg, ha a sérelem ténylegesen bekövetkezik és az okozati összefüggésben van az alperes magatartásával. Ezért a hiánypótlási felhívás indokoltságát és jogszerűségét kellett vizsgálnia a bíróságnak abból a szempontból, hogy megalapozott-e a felperesek keresete. Értelmezve a pályázati kiírás 5.2. és 5.4. pontjait, valamint a 6.2. és 7.3. pontjait megállapította, hogy a kiírásban egyértelműen több ajánlatról van szó, amely során mindegyik ajánlathoz csatolni kell az 5. pontban írt dokumentumokat. Miután ennek a felperesek nem tettek eleget annak ellenére, hogy erre őket az alperes külön is felhívta, rögzítve a teljesítés idejét és módját, erre tekintettel nem tett a felperesi konzorcium érvényes ajánlatot. Ajánlatukat érdemben ezért az alperes nem is bírálta el. A hiánypótlási felhívás olyan jellegű volt, amelynek a felperesek határidőben eleget tudtak volna tenni kellő körültekintés mellett.

Álláspontjára tekintettel az elsőfokú bíróság a felperesek által tisztességtelennek tartott további alperesi magatartások vizsgálatát szükségtelennek látta, mert azok jelen tényállás mellett nincsenek, nem lehetnek okozati összefüggésben a felperesek állított érdeksérelmével. A bíróságnak sem joga, sem kötelezettsége nincs arra, hogy a pályázatokat teljes körűen felülvizsgálja és átvegye a pályázat elbírálásával kapcsolatos döntési jogkört. Az alperes, illetve a pályázatot kiíró szabadon határozhatja meg, milyen tartalmú ajánlatot fogad el, milyen feltételek mellett és jogszerűen kötheti ki a pályázat visszavonásának, illetve eredménytelenné nyilvánításának jogát is.

Mindezekre tekintette a felperesek keresetét elutasította, és rendelkezett a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján a perköltségről.

Az ítélet ellen a felperesek nyújtottak be fellebbezést, amelyben elsődlegesen eljárási szabálysértésre hivatkozással kérték a Pp. 252. § (2) bekezdése alapján az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezési korlátokra tekintet nélkül történő hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróságnak a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára történő utasítását, másodlagosan a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján az ítélet megváltoztatásával a keresetnek helyt adó döntés hozatalát és az alperes perköltségben való marasztalását.

Elsődleges fellebbezési kérelmük indokaként előadták, hogy az elsőfokú ítélet nem tartalmazza a 2007. április 27. napján kelt beadványukban megjelölt további két sérelmezett alperesei magatartást, ezért az elsőfokú bíróság megsértette a Pp. 213. § (1) bekezdését. Nem bírálta el valamennyi kereseti kérelmet, ezért indokolt az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezése.

Előadták, hogy a felperesek a kereseti kérelmükben 16 különböző alperesi magatartás Tpvt. 7. §-ába ütköző jellegének megállapítását kérelmezték, valamennyi esetben kizárólag a pályázati kiírás, a Versenyeztetési Szabályzat, a pályázati felhívás, illetve a 2289/2003. évi Kormányhatározatban foglalt szabályok megsértésére hivatkoztak. Ezért téves az elsőfokú bíróság azon állásfoglalása, hogy a Tpvt. 7. §-a jelen esetben nem alkalmazható. A felperesek álláspontja szerint azt kell vizsgálni, hogy a sérelmesnek tartott konkrét magatartásra van-e külön szabályozás más törvényben.

A felperesek által megjelölt alperesi magatartások egyértelműen jogsértőek a már hivatkozottak szerint, és tényleges sérelmet eredményeztek a felpereseknek. Hangsúlyozták, hogy az alperes - a felperesek 2005. november 24. napján kelt kereseti kérelmére előterjesztett - ellenkérelmében maga sem vitatta, hogy helye van a Tpvt. 7. §-a alkalmazásának.

A felperesek a fellebbezésükben úgy nyilatkoztak, hogy amennyiben a Tpvt. alkalmazhatósága az a Fővárosi Ítéltábla álláspontja szerint mégsem állna fenn, úgy a 2006. május 18. napján kelt keresetpontosításban foglalt magatartások, illetve a teljes pályázati eljárás kapcsán a pályázati kiírás, a Versenyeztetési Szabályzat, illetve a pályázati felhívás, a 2289/2003. sz. Kormányhatározatban foglalt szabályok megsértése mellett az ott hivatkozott Priv. tv. és Ptk. megjelölt rendelkezéseinek megsértésére tekintettel a Ptk. 7. §-ban foglaltak alapján fennáll a felperesek keresetösségi joga (4/1999.PJE).

Egyebekben fenntartotta az elsőfokú eljárásban elfoglalt álláspontját, amely szerint a hiánypótlási felhívás a kiírás téves értelmezésén alapult, mivel a kiírás többféle módon is értelmezhető. Tekintettel azonban arra, hogy a két forduló között sem cégadatokban, sem a képviseletben változás nem következett be a felperesi oldalon, az alperes által megjelölt hiányosságokat a felpereseknek nem kellett pótolniuk. A hiányolt okiratokat a felperesi konzorcium az eredeti ajánlatához csatolta, azok az alperes rendelkezésére álltak. Hivatkozott továbbá a 4/1999. Polgári jogegységi határozatban foglaltakra, valamint az Alkotmány 2. § (1) bekezdésére.

Az alperes a fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását és a felpereseknek a másodfokú eljárással kapcsolatos költségekben való marasztalását kérte. Fenntartotta az elsőfokú eljárásban az elévülés körében kifejtett álláspontját, azt, hogy az elsőfokú bíróság tévesen ítélte meg azt, hogy a konzorcium nevében megindított korábbi per az elévülést félbeszakította. A jogi képviselettel eljáró felpereseknek tudniuk kellett, hogy a konzorcium nem rendelkezik perbeli jogképességgel, és hogy a konzorcium nevében előterjesztett kereset nem bír joghatállyal. Ennek figyelembevételével a felperesi követelés elévült.

Az elévülés mellett fenntartotta az elsőfokú eljárás során előterjesztett érdemi védekezését is, azt hangsúlyozva, hogy az elsőfokú bíróság abban a kérdésben helyesen foglalt állást, hogy a Tpvt. 7. §-ában említett magatartások kapcsán a versenyjogi jogsértés csak akkor állapítható meg, ha a sérelem ténylegesen bekövetkezik.

A Versenyeztetési Szabályzatot az alperes nem sértette meg, de ha még ez meg is történt volna, az elsőfokú bírósággal egyező az alperes véleménye, hogy a felperesek magukat zárták ki a pályázati eljárásból azáltal, hogy egy egyszerűen megoldható hiánypótlás teljesítését elmulasztották.

Fellebbezési ellenkérelmében részletesen reagált a további felperesi kifogásokra is, megismételve az elsőfokú eljárásban kifejtett álláspontját azt hangsúlyozva, hogy még ha az ezekre való felperesi hivatkozások helytállóak is lennének, azok nem állnának összefüggésben azzal a felperesi érdeksérelemmel, hogy nem a felperesi konzorcium lett a pályázat nyertese.

A hiánypótlási felhívás indokoltsága körében kifejtette, hogy a konzorciumi tagok cégkivonatainak, valamint a konzorcium képviselőjének képviseleti jogosultságát igazoló aláírási címpéldány hiánya mellett a hiánypótlási felhívásban tartalmi hiányosságokat is felhozott az alperes. A cégkivonatok vonatkozásában lényeges, hogy az előzetes ajánlatok benyújtási határideje 2004. augusztus 25. napja volt, így a cégkivonatok legkésőbb 2004. augusztus 24. napján voltak beszerezhetők. Ehhez képest a végleges ajánlatok 2005. október 25-i benyújtási határideje 60 napon túli. Természetes, hogy a végleges ajánlat nem bírálható el egy 60 napnál régebbi cégkivonattal. Ugyanez a helyzet a konzorcium képviseleti jogosultságát tanúsító okirattal is, hiszen 60 nap alatt abban is állhatott be változás. Nem helytálló e körben a felperesek azon érvelése, hogy az ő álláspontjukat támasztaná alá az, hogy az alperes nem követelte meg ismételten a második ajánlathoz a konzorciumi megállapodás újbóli csatolását, mivel egyrészt éppen a konzorciumi tagok által újból aláírt, képviseleti jogosultságot igazoló okirat tanúsítaná, hogy a konzorcium létezik, másrészt a konzorcium jogalanyiségének hiányában a jognyilatkozatokat, így a szerződéskötést is a konzorcium tagjainak kellett volna megtenni.

A hiánypótlási határidővel kapcsolatban előadta, hogy a felpereseknek a pályázati kiírás alapján ismerniük kellett az érvényes pályázat benyújtásának feltételeit és azt, hogy a hiánypótlásra két munkanapot biztosított az alperes. A hiánypótlásként kért cégkivonat egy munkaórán belül beszerezhető a cégbíróságon. Hangsúlyozta, hogy a felperesek a határidőt követően sem megfelelően teljesítették a hiánypótlást, hiszen nem eredeti iratokat csatoltak.

A kiértékelés kapcsán kifejtette, hogy a felperesek hiába kínálták a legmagasabb vételárat, ha a pályázatuk nem felelt meg a pályázati feltételeknek, pályázatukat az alperes 2289/2003. (XI.26.) Korm. határozat 1.a) pontja alapján érdemben nem bírálhatta el.

A fellebbezés nem alapos.

Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, és érdemben helytálló jogi következtetéssel utasította el a felperesek keresetét.

A fellebbezés kapcsán elsődlegesen rögzíti a másodfokú bíróság, hogy az elsőfokú bíróság nem sértette meg a Pp. 213. § (1) bekezdésében foglaltakat, ezért az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére - eljárási szabálysértésre tekintettel - a Fővárosi Ítéltábla nem látott alapot.

A felperesek - ahogyan azt a fellebbezés is tartalmazza - tizenhat alperesi magatartás vonatkozásában állították azok jogsértő jellegét, melyek közül kettőt a 2007. április 27-i beadványukban jelöltek meg. Ebben egyrészt azt sérelmezték, hogy az alperesnek a végleges ajánlatok, árajánlatok érkeztetéséről, átvételéről készült átvételi elismervényei nem felelnek meg a pályázati kiírás, illetve a Versenyeztetési Szabályzat vonatkozó előírásainak, másrészt, hogy az alperes által utóbb csatolt értékelő bizottsági jegyzőkönyvekből és jelenléti ívekből nem állapítható meg egyértelműen az ott jelenlévők személye, továbbá a jegyzőkönyv tartalma sem pontos. Ezek a magatartások a beadványban megjelölt, a Versenyeztetési Szabályzat és a pályázati kiírás pontjaival ellentétesek, ezáltal az alperes ezen magatartásaival is megsértette a versenyeztetés, a pályáztatás tisztaságát.

A Pp. 213. § (1) bekezdése szerint az ítéletben foglalt döntésnek ki kell terjednie a perben, illetőleg a 149. § alapján egyesített perekben érvényesített valamennyi kereseti kérelemre.

Megállapította a Fővárosi Ítéltábla, hogy az elsőfokú bíróság a felperesek valamennyi jogcímen előterjesztett kereseti kérelmét elbírálta. E két utóbb előadott alperesi magatartás, ha nem is szerepel határozatának a kereset ismertetését tartalmazó részében, azonban ezen sérelmezett magatartásokra is egyértelműen vonatkozik az az ítéleti megállapítás, amely a további alperesi magatartások vizsgálatát szükségtelennek ítélte, mivel azok jelen tényállás mellett nincsenek, nem is lehetnek okozati összefüggésben a felperesek érdeksérelmével.

A felperesek a 2007. április 27-i keresetpontosításukban kereseti kérelmüket akként fogalmazták meg, hogy a Tpv. 86. § (2) bekezdés a) pontja alapján kérelmezik, hogy a bíróság állapítsa meg, hogy az alperes pályáztatási eljárása (a keresetben, valamint a keresetpontosításban megjelölt konkrét magatartások) a Ptk. 2. § (2) bekezdésébe, 4. § (1) és (4) bekezdésébe és 5. § (1) és (2) bekezdéseibe is ütközik, a Tpv. 7. §-a mellett.

E körben a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének indokait az alábbiakkal egészíti ki.

A Tpvt. 86. § (1) bekezdése értelmében a Tpvt. 2-7. §-ainak megsértése esetén terjeszthetők elő a Tpvt. 86. § (2) bekezdésében meghatározott igények, ezen belül a jogsértés bíróság által történő megállapítása, a (2) bekezdés a) pontja alapján.

A fentiekből következik, hogy a Tpvt. 86. § (2) bekezdés a) pontja alapján a Ptk. rendelkezései megsértésének megállapítására irányuló kereset nem terjeszthető elő.

A Ptk. bevezető rendelkezései egyébként is csak akkor kerülhetnek alkalmazásra, ha a speciális rendelkezések a jogvitára nem adnak megoldást.

A felperesek a keresetüket tisztességtelen piaci magatartás megállapítása és jogkövetkezményeinek alkalmazása címén terjesztették elő az alperessel szemben, ezért a Tpvt. 7. §-a alapján kellett a keresetüket elbírálni és annak alapján kellett megítélni, hogy az alperes a felperesek által állított magatartásokkal ténylegesen megsértette-e a versenyeztetés tisztaságát.

A felperesek a fellebbezésükben úgy nyilatkoztak, hogy amennyiben a másodfokú bíróság a perbeli alperesi magatartások Tpvt. 7. §-ba való ütközését nem látná megállapíthatónak, úgy kéri, hogy a Ptk. 7. §-ában foglaltak alapján állapítsa meg a perbeli alperesi magatartások Ptk.-ba, illetve a Priv.tv.-be ütközőségét.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint a felperesek ezen nyilatkozata a Ptk. 247. § (1) bekezdésébe ütköző, a másodfokú eljárásban meg nem engedett keresetváltoztatásnak minősül, ezért érdemben a Ptk. 7. §-ára alapított igényt nem vizsgálhatta.

Az elsőfokú bíróság nem tartotta megalapozottnak az alperes elévülési kifogását, amely kifogást az alperes a másodfokú eljárásban is változatlan tartalommal fenntartott a fellebbezési ellenkérelmében.

A másodfokú bíróság osztotta e körben az elsőfokú bíróság álláspontját, amelyet - elfogadva a felperesek jogi képviselőjének e körben előadott érvelését - kiegészíti az alábbiakkal.

Az elsőfokú bíróság a „M.K.” 2005. január 17-én benyújtott keresetlevele alapján indult pert a Pp. 157. § a) pontja alapján szüntette meg. Eszerint a bíróság a pert megszünteti, ha a keresetlevelet már a 130. § (1) bekezdésének a)-h) pontjai alapján idézés kibocsátása nélkül el kellett volna utasítani.

A Pp. 130. § (1) bekezdés e) pontja tartalmazza a keresetlevél idézés kibocsátása nélkül történő elutasításának azt az okát, ha a félnek nincs perbeli jogképessége (48. §).

Az elsőfokú bíróság permegszüntető végzése a fenti rendelkezéseken alapult.

A Pp. 161. § (1) bekezdése - hasonlóan a 132. § (1) bekezdésében írtakhoz - úgy rendelkezik, ha a bíróság a pert a 157. § a), b) vagy c) pontja alapján szünteti meg, a keresetlevél beadásának és a perindításnak a jogi hatályai fennmaradnak, ha a felperes a megszüntető határozat jogerőre emelkedésétől számított 30 nap alatt a keresetlevelet szabályszerűen újra benyújtja vagy követelését egyéb úton

szabályszerűen érvényesíti. Figyelemmel arra, hogy a 11.G.40.107/2005/11. számú permegszüntető végzés 2005. november 28-án emelkedett jogerőre, és ettől számított 30 napon belül 2005. december 6-án nyújtották be a felperesek szabályszerűen a keresetlevelüket, a 2005. január 17-i keresetlevél beadásának jogi hatályai fennmaradtak. Azt az alperes maga sem állította elévülési kifogásában, hogy 2005. január 17-ig lejárt volna a Tpvt. 88. § (1) bekezdésében meghatározott szubjektív igényérvényesítési határidő.

A Tpvt. 7. §-a szerint tilos a versenyeztetés - így különösen a versenytárgyalás, a pályáztatás - az árverés, a tőzsdei ügylet tisztaságát bármilyen módon megsérteni. E tilalmat csak azokra a magatartásokra kell alkalmazni, amelyeket e törvény más rendelkezése vagy külön törvény nem szabályoz.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint - szemben az elsőfokú bíróság ítéletében e körben kifejtettekkel - a fenti törvényhely második fordulata nem értelmezhető kiterjesztő módon.

Ha az adott versenyeztetést külön törvény szabályozza, a Tpvt. 7. §-a alapján előterjesztett kereset alapján azt kell vizsgálni, hogy az abban megjelölt adott magatartásra tartalmaz-e ez a külön törvény szabályozást; ha nem, úgy a kereset elbírálására a Tpvt. 7. §-a irányadó.

Az sem hagyható figyelmen kívül jelen ügyben, hogy a **N.T. Rt.** privatizációs pályáztatására egyrészt valóban törvényi szabályozás vonatkozik, a Priv. tv. 28-35. §-ai, ugyanakkor az alperes Versenyeztetési Szabályzatának jóváhagyásáról szóló 1057/1996. (V. 30.) Korm. határozat a Tpvt. 7. §-ában megkívánt „külön törvénynek” nem minősül.

Helytállóan hivatkoztak a felperesek a fellebbezésükben arra, hogy az alperes maga sem vitatta, hogy jelen ügyben a Tpvt. 7. §-ára alapított kereset a felperesek által a keresetlevélben megjelölt tényállás vonatkozásában jogszerűen előterjeszthető.

Mindezekre tekintettel a másodfokú bíróság mellőzi az elsőfokú ítélet 10. oldal harmadiktól ötödik bekezdéseiben foglaltakat, amelyek lényege, hogy a Tpvt. 7. § rendelkezése jelen esetben nem alkalmazható, így a felpereseknek az arra alapított keresete megalapozatlan.

Az elsőfokú bíróság ugyanakkor érdemben is elbírálta a felperesi keresetet, ezért határozata a felperesek fellebbezése kapcsán érdemi felülbírálatra alkalmas volt.

Rögzíti a másodfokú bíróság, hogy az elsőfokú bíróság érdemi elutasító döntéseinek indokaival teljes terjedelmében egyetértett. Azt csak a fellebbezésben foglaltakra tekintettel egészíti ki, a hiánypótlási határidő vonatkozásában az alábbiakkal.

A felperesek ennek kapcsán arra is hivatkoztak, hogy az alperes a pályázat kiírása során sértette meg a versenyeztetés tisztaságát, mert a két munkanapos határidő a pályázók székhelyének különbözőségére, arra tekintettel, hogy egyes pályázók fővárosiak, mások vidékiek, míg megint mások külföldiek voltak, sértette a pályázók esélyegyenlőségét.

Rögzíti e körben a Fővárosi Ítéltábla, hogy a pályázati kiírás 10.2. pontja tartalmazza, hogy az ajánlattevő önként vagy a kiíró felhívására pótolhatja azokat a hiányokat, amelyek nem esnek a 10.1.a)-g) pontok alá, de a kiíró nem vállal kötelezettséget a hiánypótlási határidőn túl beérkezett önkéntes hiánypótlás figyelembevételére. Ha a pályázó a felhívás kézhezvételétől számított 2 munkanap alatt a hiányokat nem pótolja, a kiíró az ajánlatot érvénytelennek nyilvánítja.

A másodfokú bíróság e körben lényegesnek tekintette, hogy a pályázók, így a felperesek is, a fenti kiírási feltétel ismeretében határoztak úgy, hogy a pályázatukat benyújtják, így a hiánypótlásra szóló felhívás, annak határideje, illetve elmulasztásának jogkövetkezménye nem érhetne váratlanul őket.

Mindemellett tény, hogy egy távolabbi székhelyű pályázó, illetve több jogi személyből álló konzorcium esetén ez a feltétel jelenthet hátrányt egy fővárosi székhelyű pályázóval szemben. A másodfokú bíróság álláspontja szerint is elsődlegesen az okirati hiányosságok miatt került sor hiánypótlásra, amely a felperesek gondos eljárása mellett egyrészt elkerülhető lett volna, másrészt az alperes által előírt hiánypótlás jellege olyan volt, hogy két munkanapon belül teljesíthető lett volna.

Így az, hogy a felperesek nem tudtak érvényes pályázatot benyújtani nem az indokolatlanul rövid, illetve az egyes pályázókat inkább sújtó hiánypótlási határidővel, hanem az elsőfokú bíróság által helyesen értékelt felperesi magatartással állt okozati összefüggésben.

Mindezekre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság érdemben helyes ítéletét a fentiek szerint részben módosított, illetve kiegészített indokolással a Pp. 253. § (2) bekezdése helybenhagyta.

A fellebbezés nem vezetett eredményre, ezért a másodfokú bíróság a Pp. 239. §-a szerint alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte a pereszes felpereseket az alperes ügyvédi munkadíjából álló másodfokú költségének egyetemleges megfizetésére, annak mértékét a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (3) és (5) bekezdése alapján, tíz munkaóra figyelembevételével állapította meg azzal, hogy az ügyvédi munkadíj az általános forgalmi adót tartalmazza.

Budapest, 2008. év május hó 22. napján

álinkásné dr. Mika Ágnes sk.
a tanács elnöke

. Tibold Ágnes sk.
előadó bíró

Dr. Kurucz Zsuzsanna sk.
bíró

A kiadmány hitelül:

bíróági tisztviselő